

Navrhovatel : *Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové*
 Řešitel : PhDr. Božena Klabalová
 Název projektu : Plnotextová databáze českých norem jako nezbytná součást zkvalitnění informačních služeb ve východočeském regionu

Podrobná specifikace a zdůvodnění jednotlivých položek vyčerpaných finančních prostředků v roce 2003 (stručné shrnutí za celou dobu řešení)

Zadavatel - účelová dotace

Pro rok 2003 bylo k dispozici 136 000,- Kč neinvestičních prostředků. Za ně byly zakoupeny digitalizované české technické normy v PDF formátu:

Nabídky aktualizovaných norem	840,- Kč
Duben 2003	31 161,- Kč
Červen 2003	28 687,- Kč
Srpen 2003	31 554,- Kč
Říjen 2003	26 256,- Kč
Listopad 2003	19 521,- Kč
Suma	138 019,- Kč

Z účelové dotace bylo použito **136 000,- Kč**. Rozdíl (2019,- Kč za elektronické normy) byl hrazen z prostředků nositele projektu.

Nositel - spoluúčast

Plánovaná částka byla 20 298,- Kč, tedy přibližně 20 tisíc Kč.

Skutečně vynaložená částka:

Mzdové náklady na dozor	7 569,- Kč
Režijní náklady	4 039,- Kč
Bibliografická část databáze	8 620,- Kč
Aktualizace norem	280,- Kč
Náklady na oponentní řízení	3 500,- Kč
Dorovnání za PDF normy	2 019,- Kč
Suma	26 027,- Kč

Celková suma na projekt v roce 2003

Celkem bylo vynaloženo **162 027,- Kč** neinvestičních prostředků, tedy přibližně 162 tisíc. Nárůst oproti předpokladu (předpoklad byl 156 000,- Kč) vznikl pro nositele zejména nákupem dražší bibliografické části databáze; bylo totiž zjištěno, že pod starou verzí neprobíhá vyhledávání norem v PDF formátu (oproti dřívějšímu TIFF formátu) k plné spokojenosti uživatelů a informačních pracovníků. Dále musel nositel uhradit první dávku aktualizací norem v lednu 2003, protože peníze na projekt byly uvolněny až v březnu. Konečně pak nositel dorovnal částku za poslední dávku elektronických norem v listopadu 2003.

Příslušné faktury jsou k dispozici jednak v účtárně SVK Hradec Králové, jednak v kopii u řešitelky.

Stručné shrnutí za dobu trvání projektu (zaokrouhleno, v tisících Kč)

Rok	Účelová dotace	Spoluúčast SVK	Suma
2000	684	28	712
2001	137	34	171
2002	137	19	156
2003	136	26	162
Celkem	1094	107	1201

Čerpání z účelové dotace probíhalo podle plánu. Na straně nositele projektu byly náklady o něco vyšší proti předpokladu (hlavně v těchto bodech: ceny norem, náklady na propagaci).

Navrhovatel : *Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové*
 Řešitel : PhDr. Božena Klabalová
 Název projektu : Plnotextová databáze českých norem jako nezbytná součást zkvalitnění informačních služeb ve východočeském regionu

Závěrečná zpráva o realizaci projektu¹

Rok 2003 byl závěrečným rokem projektu koncipovaného pro období 2000-2003. Hned v prvním roce došlo k prodlevě při zahájení řešení (skluz v uvolňování peněz z účelové dotace), v dalších letech se situace stabilizovala a už jsme s časovým skluzem víceméně byli zvyklí počítat. Databáze byla vcelku plynule aktualizována, různými způsoby propagována a následně zpřístupňována ve studovně SVK na Eliščině nábřeží v Hradci Králové. Každoročně byly zpracovávány podrobné zprávy a finanční přehledy k řešení projektu (kopie uloženy u řešitelky a v účtárně SVK). Peníze z účelové dotace byly čerpány podle plánu, na straně nositele vznikly trochu vyšší náklady zejména v důsledku rostoucích cen norem a potřebou masivnější propagace databáze. V roce 2001 se uskutečnilo průběžné oponentní řízení, k jehož závěrům bylo v následujícím období přihlédnuto, stejně jako k doporučením plynoucím z hodnotících posudků v roce 2002. Z hodnotícího vyjádření k průběhu řešení projektu v roce 2002 vyplynul požadavek na zpřesnění evidence využití databáze ze strany uživatelů – podle možnosti zachycovat nejen kvantitativní, nýbrž i kvalitativní ukazatele. K tomu účelu byl od začátku roku 2003 využíván nový typ evidenčního uživatelského lístku, který se snažil (aniž by to bylo v rozporu se zákonem na ochranu osobnosti) výše uvedenému požadavku vyhovět.

Pro ilustraci uvádíme statistiku za prvních 10 měsíců roku 2003:

Měsíc (jen 10!)	Počet využití	Z toho jen informace	Počet norem	Registr. čtenáři	Odborníci podn .ap.	Státní zam. ap.	Studenti (VŠ, SŠ)	Ostatní, nezjištěno
Leden	21	3	39	8	12	2	3	4
Únor	26	4	43	9	12	4	4	6
Březen	11	1	27	6	3	1	3	4
Duben	11	0	24	2	5	0	4	2
Květen	19	5	20	6	8	3	3	5
Červen	16	1	28	7	8	3	3	2
Červenec	14	2	35	6	7	3	1	3
Srpen	6	1	15	2	3	1	1	1
Září	19	2	37	7	8	3	6	2
Říjen	18	4	29	4	7	3	2	6
Celkem	161*	23	298	57	73	23	30	35
Prům/měs	16	2	30	6	7	2	3	4
Na 1 uživ.			2					
% z celku	100	14		35	45	14	19	22

* Pro srovnání – loni za stejné období od ledna do října bylo 156 sessions.

Z tabulky plyne, že většinu uživatelů tvoří odborná veřejnost (odborníci z firem, podniků, studenti a pedagogové apod.). Pouze 35 % z toho jsou registrovaní uživatelé SVK (držitelé čtenářského průkazu), z čehož je patrné, že se daří přitahovat lidi, kteří by jinak, kdyby zde nebyla tato speciální databáze, knihovnu nenavštívili. Při průměrném počtu 20 otevíracích dnů SVK v měsíci (ale o prázdninách je provoz omezen!) je o databázi zájem v průměru téměř denně, každý uživatel použije v průměru 2 normy z databáze. Databáze neslouží jen uživatelům z Hradce Králové a blízkého okolí, nýbrž telefonické či mailové dotazy a prezenční využití jsou zaznamenány i z širšího východočeského regionu (Pardubice, Chrudim, Opočno...). Evidenční lístky jsou archivovány v oddělení IRS SVK, po 2 letech budou skartovány (ochrana osobních údajů). V evidenci hodláme pokračovat i v dalším období, abychom byli schopni sledovat tendence ve využívání databáze a podle toho řídit akvizici norem a propagační činnost.

Aktualizace databáze nákupem norem v elektronické podobě (dodatky v TIFF formátu, nové normy už jen v PDF formátu) probíhala i v roce 2003 plynule, výběr a objednávky měla i nadále na starost 1 pracovnice oddělení IRS SVK. Bylo potřeba ve spolupráci s Českým normalizačním institutem vyřešit zkvalitnění vyhledávacího prostředí v databázi poté, co jsou normy dodávány v PDF formátu. Od května 2003 už je k dispozici nová verze bibliografické (prohledávací) části databáze, jež je uživatelsky přívětivější než verze původní, ovšem je i dražší.

V souladu se záměry na rok 2003 i cílem projektu jako celku byla databáze udržována v rutinním provozu, všichni pracovníci oddělení informačních a referenčních služeb (IRS) ji umí obsluhovat a uživatelé si konečně zvykají, že v naší knihovně mají opět k dispozici české technické normy v poměrně velkém množství. Nevýhodou je zákaz tisku z databáze: producent ČSNÍ nám za úplatu povoluje pouze 1 výtisk z PDF norem, čímž můžeme saturovat požadavky uživatelů, pokud se – výjimečně – sejdou dva na tutéž normu zároveň nebo se jedná např. o staršího uživatele, který nechce pracovat s elektronickou verzí dokumentu. V meziknihovním měřítku tak můžeme „pouze“ poskytovat

¹ Zpráva podepsaná řešitelem, která byla při oponentním řízení schválena, se současně se zápisem o oponentním řízení zasílá v jednom vyhotovení zadavateli.

Navrhovatel : *Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové*
Řešitel : PhDr. Božena Klabalová
Název projektu : Plnotextová databáze českých norem jako nezbytná součást zkvalitnění informačních služeb ve východočeském regionu

---

bibliografické informace a zvat zájemce do studovny SVK. I toto je ovšem odborníky oceňováno a klientela pochází z různých oblastí východních Čech, i když převažuje Hradec Králové a Královéhradecko. Bylo poskytnuto též několik konzultací z jiných knihoven, jež by rády zavedly nákup norem v elektronické podobě.

Aby se okruh uživatelů nejen stabilizoval, nýbrž i rozrůstal, byla unikátní databáze různými způsoby propagována: pracovnice pověřená v SVK oblastí public relations osobně navštěvovala střední školy, knihovny a univerzity v regionu, informace byly šířeny elektronicky (aktualizovaná prezentace na webové stránce SVK HK, anketa tamtéž, byly rozepisovány e-maily do škol a knihoven), propagace se prováděla i v tisku (regionální noviny, knihovnický zpravodaj U nás) a pomocí letáčků a vývěsek. V propagaci je nutno nadále pokračovat.

V současnosti obsahuje databáze přibližně 37 000 bibliografických záznamů, 12 000 plných textů v TIFF formátu a téměř 1 000 plných textů norem v PDF formátu.

Cílů, jež jsme si pro jednotlivé fáze projektu vytyčili, bylo dosaženo. Konkrétně pro r. 2003 to bylo udržovat bázi v rutinním provozu, zpřesnit evidenci jejího využívání, pravidelně ji aktualizovat a propagovat.

Stručné shrnutí projektu jako celku (2000-2003)

Doba čtyř let trvání projektu je dlouhá pouze zdánlivě – stálo a stojí nás velké úsilí znovu si vydobývat důvěru uživatelů, které jsme z velké části ztratili poté, co knihovna bez práva povinného výtisku musela pro nedostatek finančních prostředků po roce 1996 utlumovat nákup tištěných norem.

Cíle (získání a provozování elektronické plnotextové databáze českých norem v rámci vč. regionu) bylo dosaženo, třebaže pro meziknihovní využití bychom rádi udělali více; bylo však třeba se přizpůsobit požadavkům monopolního producenta báze. Dařilo se plnit každoročně stanovované dílčí cíle od samotného získání databáze přes její propagaci až k rutinnímu provozu. Byly zohledněny připomínky oponentů z průběžných hodnocení projektu (vyjednání určité slevy – prostřednictvím SKIP, sledování kvalitativních ukazatelů při evidenci uživatelů databáze).

Očekávané výsledky (zkvalitnění informačních služeb SVK, uspokojování informačních potřeb uživatelů) se rovněž dostavily, soudě podle ohlasu uživatelů, kteří by byli ovšem uvítali i možnost tisku norem a jejich meziknihovní výpůjčky, což nebylo producentem povoleno. Přesto nezůstala databáze omezena jen na okruh královéhradeckých uživatelů: meziknihovně byly poskytovány telefonické a mailové informace a konzultace a odborná veřejnost z širšího regionu dojížděla do studovny SVK k prezenčnímu studiu (finančně výhodnější než nákup drahých norem z ČSNI).

Přínos pro oblast výzkumu a vývoje vidíme v tom, že uživatelem databáze je převážně odborná veřejnost (podniky, firmy, ale i studenti a pedagogové), která využívá normy harmonizované s evropskými standardy k rozvoji českého hospodářství na prahu našeho vstupu do Evropské unie.

Budoucnost – databáze bude nadále aktualizována. Pokud se nepodaří získat další finanční prostředky z účelové dotace, počítá knihovna s příslušnou částkou na nákup elektronických norem ve svém rozpočtu. Jenom pravidelné doplňování totiž zajistí využití unikátní databáze i v dalších letech a za pomoci vhodné propagace nejen udrží, ale i rozšíří klientelu. Elektronická forma norem se osvědčila a bude cenným doplňkem služeb v nové budově SVK.

V závěru řešení projektu máme za to, že finance a práce do něj nebyly vloženy nadarmo.

Tisková zpráva²

Projekt LI200011 získával, propagoval a zpřístupňoval formou elektronické databáze východočeské odborné veřejnosti české technické normy, nezbytné ke studiu a hospodářské činnosti v souvislosti se vstupem ČR do EU.

LI200011 project deals with acquisition, marketing, and information providing from the electronic database of the Czech technical standards to East-Bohemian experts. This kind of information is necessary for research and economy in connection with the EU accession.

V Hradci Králové dne: 24.11.2003

PhDr. Božena Klabalová
(podpis)

Za SVK Hradec Králové: Mgr. Eva Svobodová, ředitelka
(razítko a podpis statut. zást. nositele)

² Tisková zpráva je součástí pouze závěrečné zprávy a obsahuje dosažené výsledky řešení projektu, vč. publikací atp..